

Vaše práva sociálneho zabezpečenia

v Belgicku

Informácie nachádzajúce sa v tejto príručke boli pripravené a aktualizované v úzkej spolupráci s národnými korešpondentmi vzájomného informačného systému o sociálnej ochrane (Mutual Information System on Social Protection, MISSOC).

Ďalšie informácie o sieti systému MISSOC sú k dispozícii na adrese:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sk&catId=815>

Táto príručka obsahuje všeobecný opis ustanovení v oblasti sociálneho zabezpečenia platných v konkrétnej krajine. Podrobnejšie informácie môžete získať v ďalších publikáciách siete MISSOC, ktoré sú k dispozícii na uvedenom prepojení. Tiež sa môžete obrátiť na príslušné orgány a inštitúcie uvedené v prílohe k tejto príručke.

Ani Európska komisia, ani žiadna osoba konajúca v jej mene nenesie zodpovednosť za použitie informácií, ktoré obsahuje táto publikácia.

Obsah

Kapitola I: Všeobecné informácie, organizácia a financovanie.....	4
Úvod	4
Organizácia sociálnej ochrany.....	5
Financovanie	6
Kapitola II: Zdravotná starostlivosť.....	8
Kedy máte nárok na zdravotnú starostlivosť?	8
Aké dávky sa poskytujú?	8
Ako získať zdravotnú starostlivosť?	10
Kapitola III: Peňažné nemocenské dávky.....	11
Kedy máte nárok na nemocenské dávky?.....	11
Aké dávky sa poskytujú?	11
Ako získať peňažné dávky nemocenského poistenia?	11
Kapitola IV: Dávky v materstve a dávky v otcovstve	12
Kedy máte nárok na dávky v materstve alebo dávky v otcovstve?	12
Aké dávky sa poskytujú?	12
Ako získať dávky v materstve a dávky v otcovstve?	13
Kapitola V: Dávky v invalidite.....	14
Kedy máte nárok na dávky v invalidite?.....	14
Aké dávky sa poskytujú?	14
Ako získať dávky v invalidite?.....	14
Kapitola VI: Starobné dôchodky a dávky v starobe	15
Kedy máte nárok na dávky v starobe?	15
Aké dávky sa poskytujú?	15
Ako získať dávky v starobe?	16
Kapitola VII: Pozostalostné dávky	17
Kedy máte nárok na pozostalostné dávky?.....	17
Aké dávky sa poskytujú?	18
Ako získať pozostalostné dávky?	18
Kapitola VIII: Dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania.....	20
Kedy máte nárok na dávky v súvislosti v pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?	20
Aké dávky sa poskytujú?	20
Ako získať dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?	22
Kapitola IX: Rodinné dávky	24
Kedy máte nárok na rodinné dávky?	24
Aké dávky sa poskytujú?	25
Ako získať rodinné dávky?	26
Kapitola X: Nezamestnanosť	27
Kedy máte nárok na dávky v nezamestnanosti?.....	27
Aké dávky sa poskytujú?	28
Ako získať dávky v nezamestnanosti?	29
Kapitola XI: Minimálne zdroje	30
Kedy máte nárok na dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?.....	30
Aké dávky sa poskytujú?	31
Ako získať dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?.....	32
Kapitola XII: Dlhodobá starostlivosť	33
Kedy máte nárok na dlhodobú starostlivosť?	33
Aké dávky sa poskytujú?	34
Ako získať dlhodobú starostlivosť?	35
Príloha : Užitočné adresy a webové stránky	36

Kapitola I: Všeobecné informácie, organizácia a financovanie

Úvod

Belgický systém sociálneho zabezpečenia pre zamestnancov zahŕňa nasledujúce oblasti:

- Nemocenské dávky a dávky v materstve,
- Poistenie proti pracovným úrazom a chorobám z povolania,
- Dávky pri úmrtí,
- Dávky pri invalidite,
- Starobné a pozostalostné dávky,
- Dávky v nezamestnanosti,
- Rodinné dávky.

Na samostatne zárobkovo činné osoby sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia. Viac informácií vám poskytnú [kompetentné inštitúcie](#).

Účasť v systéme sociálneho zabezpečenia

Keď začnete pracovať v Belgicku ako zamestnanec, váš zamestnávateľ musí vykonať potrebné formálne kroky, aby ste boli prihlásený do systému sociálneho zabezpečenia. Vy sa nemusíte nikde prihlasovať.

Jediná výnimka z tohto pravidla sa týka zdravotného poistenia a súvisiacich dávok. Na to, aby ste získali ochranu pred týmito rizikami, sa musíte prihlásiť do poisťovacej organizácie (*organisme assureur/verzekeringsinstelling*) alebo vzájomnej poisťovne (*mutualité/ziekenfonds*) podľa vlastného výberu, alebo sa zapísať na regionálnom úrade doplnkovej zdravotnej poisťovne poskytujúcej aj poistenie pre prípad invalidity (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité/Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering - CAAMI/HZIV*). V Belgicku sú vzájomné poisťovne organizované v národných združeniach kresťanských, socialistických, neutrálnych, slobodných a liberálnych vzájomných poisťovacích fondoch.

K prvému dňu každého kalendárneho štvrtroka môžete zmeniť poisťovaciu organizáciu alebo poisťovňu. Nová poisťovňa, do ktorej sa chcete prihlásiť, však môže namietť voči tejto zmene, najmä ak ste prihlásený do poisťovne necelých 12 mesiacov. Vaša nová poisťovňa vám však poskytne všetky potrebné informácie.

V ďalšej časti tohto výkladu sa budú vzájomné poisťovne a regionálne úrady doplnkovej poisťovne nazývať „zdravotné poisťovne“. Vzájomné poisťovne sú neziskové združenia jednotlivcov zamerané na podporu fyzického, psychického a sociálneho blahobytu. Doplnková zdravotná poisťovňa je verejná inštitúcia sociálneho zabezpečenia.

Opravné prostriedky

V prípade nesúhlasu s rozhodnutím prijatým niektorou inštitúciou sociálneho zabezpečenia môžete podať sťažnosť v lehote 3 mesiacov od dátumu oznámenia tohto rozhodnutia. Ak máte riadny pobyt v Belgicku, musíte zaslať túto sťažnosť doporučeným listom, alebo ju podať osobne v súdnej kancelárii pracovného súdu

(*Grefe du Tribunal du travail, Griffie van de Arbeidsrechtbank*) súdneho obvodu v mieste bydliska.

Ak bývate v zahraničí, zašlite ju pracovnému súdu súdneho obvodu svojho posledného bydliska alebo svojho posledného miesta pobytu v Belgicku, alebo na pracovný súd súdneho obvodu svojho posledného pracovného pôsobiska, ak ste nikdy nemali pobyt alebo bydlisko v Belgicku.

Organizácia sociálnej ochrany

Sociálne zabezpečenie je vo svojej podstate federálna záležitosť, podliehajúca ministrovi sociálnych vecí (*Ministre des Affaires sociales*), ministrovi práce (*Ministre de l'Emploi*), ministrovi pre verejnú službu (*Ministre de la Fonction publique*), ministrovi pre dôchodky a veľké mestá (*Ministre des Pensions et des Grandes villes*), ministrovi pre malé a stredné podniky (*Ministre des Classes moyennes*), štátnemu tajomníkovi pre sociálne veci poverenému osobami s postihnutím (*Secrétaire d'Etat aux Affaires sociales chargé des personnes handicapées*) a štátnemu tajomníkovi pre sociálnu integráciu a boj proti chudobe (*Secrétaire d'Etat à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la Pauvreté*).

Národný úrad sociálneho zabezpečenia (*Office national de Sécurité sociale/Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, ONSS/RSZ*) je verejná inštitúcia pre oblasť sociálneho zabezpečenia, ktorá zodpovedá za vyberanie príspevkov (s výnimkou pracovných úrazov) a pridelenie finančných prostriedkov jednotlivým ústredným inštitúciám vykonávajúcim administráciu rôznych oblastí sociálneho zabezpečenia prostredníctvom tzv. globálneho riadenia.

Choroba, materstvo, invalidita

Zdravotné poistenie, poistenie, v materstve a invalidite patria do pôsobnosti národného inštitútu zdravotného a invalidného poistenia (*Institut national d'assurance maladie-invalidité/Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, INAMI/RIZIV*), ktorý v prvom rade rozdeľuje finančné zdroje medzi jednotlivé poisťovne, zodpovedné za dávky (vzájomné poisťovne patriace do jedného z piatich národných združení, regionálne pobočky doplnkovej zdravotnej aj invalidnej poisťovne alebo zdravotnej poisťovne národnej železničnej spoločnosti Belgicka: SNCB-Holding). Poistenci si môžu slobodne vybrať poisťovňu (okrem zamestnancov národnej železničnej spoločnosti Belgicka).

Dávky v starobe a pozostalostné dávky

Oblasť starobných a pozostalostných dôchodkov má na starosti národný dôchodkový úrad (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen, ONP/RVP*), ktorý zodpovedá za posudzovanie a vyplácanie dôchodkov. O dôchodok možno požiadať na národnom dôchodkovom úrade alebo prostredníctvom orgánu miestnej správy v obci, v ktorej má žiadateľ bydlisko.

Pracovné úrazy a choroby z povolania

Oblasť pracovných úrazov má na starosti fond pre pracovné úrazy (*Fonds des accidents du travail/Fonds voor Arbeidsongevallen, FAT/FAO*). Jeho hlavnou úlohou je vyplácať dávky vo forme odškodného námorníkom, lodníkom a zamestnancom, voči ktorým si zamestnávateľia neplnia záväzky. Fond pre pracovné úrazy vykoná technickú kontrolu a zdravotnú prehliadku a uzavrie dohodu urovnávajúcu pracovný

úraz medzi obeťou a poisťovňou. Zamestnávateľa sa musia v prospech zamestnancov poistiť proti riziku výskytu pracovných úrazov v registrovanej poisťovni alebo v spoločnej poisťovni.

Fond pre choroby z povolania (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten, FMP/FBZ*) je inštitúcia verejného sociálneho zabezpečenia, ktorá zodpovedá výhradne za správu celej oblasti poistenia proti chorobám z povolania. Tento fond dohliada na dodržiavanie právnych predpisov v oblasti prevencie. Súčasťou tejto inštitúcie sú aj tzv. azbestové fondy určené na vyplácanie náhrad obetiam, ktoré prichádzali do kontaktu s azbestom.

Rodinné dávky

Uplatňovanie právnych predpisov sa na jednej strane vykonáva prostredníctvom národných úradov pre rodinné dávky pre zamestnancov (*Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés/Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, ONAFTS/RKW*) a osobitných vyrovnávacích pokladní pre rodinné dávky a na druhej strane prostredníctvom nezávislých vyrovnávacích pokladní. Hlavnou úlohou národného úradu je rozdeľovať finančné prostriedky medzi jednotlivé vyrovnávacie pokladne a slúžiť ako vyrovnávací pokladňa pre zamestnávateľov, ktorí s úradom uzavreli poistenie. Tento úrad má na starosti aj dohľad nad vyrovnávacími pokladňami. Pre niektoré povolania sa zriadili osobitné (verejné) pokladne, do ktorých by mali vstúpiť príslušní zamestnávateľa. Nezávislé vyrovnávacie pokladne sú inštitúcie, ktoré sa vytvorili z iniciatívy zamestnávateľov a zamestnávateľa ich aj spravujú. Schvaľuje ich kráľ a môžu vyplácať len dávky, ktoré sú v súlade s príslušnými predpismi.

Nezamestnanosť

Oblasť nezamestnanosti má na starosti národný úrad pre zamestnanosť (*Office national de l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, ONEM/RVA*) a jeho regionálne útvary, ktoré rozhodujú o oprávnenosti nárokov jednotlivých osôb. Vyplácanie dávok sa vykonáva prostredníctvom registrovanej odborovej organizácie, ktorej je daný zamestnanec členom, alebo prostredníctvom doplnkovej pokladne na vyplácanie dávok v nezamestnanosti (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen, CAPAC/HVW*), ktorá dostane príslušnú žiadosť.

Financovanie

Väčšina vetiev sociálneho zabezpečenia je financovaná prostredníctvom tzv. všeobecného globálneho riadenia (*gestion globale*), t. j. istý podiel celkových odvodov do sociálneho zabezpečenia, podiel zo štátneho rozpočtu a z alternatívnych finančných zdrojov (VAT) je pridelený jednotlivým vetvám podľa ich potrieb.

Musíte platiť príspevok sociálneho zabezpečenia, ktorého výška sa rovná určenému percentu z vašej mzdy. Váš zamestnávateľ ho strhne zo mzdy a vyplatí národnému úradu sociálneho zabezpečenia (*Office national de sécurité sociale/Rijksdienst voor sociale zekerheid, ONSS/RSZ*). Jediným príspevkom, ktorý musíte prípadne sám platiť, je príspevok, ktorý bude môcť od vás vyžadovať vzájomná poisťovňa za niektoré dávky doplnkového poistenia. Pokiaľ sa prihlásite do doplnkovej poisťovne pre prípad choroby a invalidity (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité/Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, CAAMI/HZIV*), nemusíte platiť nijaký doplnkový príspevok, pretože táto poisťovňa vyžaduje len povinné poistenie.

Výška základného príspevku uhrádzaného zamestnávateľmi a zamestnancami je 37,84 %. Okrem toho sa uhrádza aj tzv. príspevok na spomalenie rastu miezd, ktorého výška je premenlivá. nemocenské dávky, materské dávky, dávky v invalidite, starobné dávky, pozostalostné dávky, dávky v nezamestnanosti sú financované aj z iných osobitných príspevkov.

Úrazové poistenie je kryté poistením, ktoré platí zamestnávateľ.

Kapitola II: Zdravotná starostlivosť

Kedy máte nárok na zdravotnú starostlivosť?

Zdravotné poistenie pokrýva v súčasnosti všetkých obyvateľov, ktorí sa legálne nachádzajú na území Belgicka, najmä zamestnancov, nezamestnaných, dôchodcov, samostatne zárobkovo činné osoby, zamestnancov verejnej správy, invalidov, postihnutých, pracovníkov v domácnosti, študentov, osoby zapísané v registri fyzických osôb, ako aj osoby nimi vyživované.

Aby ste získali nárok na zdravotnú starostlivosť:

- musíte byť prihlásený do niektorej zdravotnej poisťovne,
- vaše príspevky nemôžu byť nižšie ako stanovená minimálna suma.

Oprávnené závislé osoby sú manželský partner, druh, resp. družka, deti do veku 25 rokov (šesť kategórií) a predkovia (v niektorých prípadoch svokrovci, resp. testovci), ktorých príjem zo zárobkovej činnosti alebo náhradný príjem je nižší ako 2 265,49 EUR za štvrtrok.

Aké dávky sa poskytujú?

Dávky, ktoré zahŕňajú preventívnu starostlivosť a riadnu liečbu, sa preplácajú podľa sadzovníkov určených v právnych predpisoch.

Lekárska a zubná starostlivosť

Zdravotná poisťovňa preplatí v zásade 60 až 75 % z poplatkov uhradených za dávky zdravotnej starostlivosti, ako sú návštevy a konzultácie všeobecných a odborných lekárov.

Zubná starostlivosť zahŕňa preventívnu a konzervatívnu liečbu, extrakcie, zubnú protetiku a ortodontickú liečbu. Uhrádzajú sa náklady na liečbu, náklady na zubnú protézu a pod.

Lieky

Pokiaľ ide o farmaceutické výrobky získané na základe lekárskeho predpisu (receptu), za každý predpis musíte zaplatiť sumu, ktorá sa mení v závislosti od lieku. Podiel nákladov na lieky preplatený zdravotnou poisťovňou sa mení v závislosti od kategórie, do ktorej lieky patria (A, B, C, Cs, Cx alebo magistrálny liek). Zvyčajne musíte zaplatiť lekárnikovi, ktorý vybavuje recept, len časť ceny, ktorú neprepláca zdravotná poisťovňa, samozrejme pod podmienkou, že máte lekársky predpis.

Pacienti vo všeobecných nemocniciach platia za lieky 0,62 EUR na deň. Náhrada za náklady za lieky pripravené lekárnikom je stanovená na max. 1,15 EUR alebo 2,30 EUR na poistenca. Poplatok je nižší pre pacientov, ktorých sa týkajú výhody spojené s preferenčným režimom.

Hospitalizácia

Pri prijatí do nemocnice musíte zaplatiť paušálnu zálohu. Potom sa bude od vás požadovať paušálna suma za každý deň strávený v nemocnici (14,71 EUR na deň). Taktiež budete musieť zaplatiť dennú paušálnu sumu za lieky použité počas vášho pobytu v nemocnici.

Ak je pacient hospitalizovaný v psychiatrickej liečebni dlhšie ako päť rokov, výška poplatku je 24,52 EUR na deň. Poistovňa prispieva pevne stanovenou sumou na schválené domovy dôchodcov, chránené domovy, opatrovateľské domovy, domovy pre psychiatrických pacientov a denné stacionáre. Prijímací poplatok je 41,98 EUR.

Zľavnenú sumu platia závislé deti štandardných príjemcov, pacienti, ktorých sa týkajú výhody spojené s preferenčným režimom, a nezamestnaní, pri ktorých sa preukáže, že 12 mesiacov patrili do kategórie nezamestnaná nezosobášená osoba alebo nezamestnaný s nezaopatrenými osobami, pričom daná zľava sa vzťahuje aj na nezaopatrené osoby predmetných osôb.

Fyzioterapia a ošetrovateľská starostlivosť

Fyzioterapia sa prepláca len vtedy, ak ju predpísal lekár. Preplácanie honorárov zdravotnou poisťovňou, ktoré boli uhradené fyzioterapeutovi, je spravidla obmedzené na max. 60 %.

V prípade príjemcov, na ktorých sa nevzťahujú výhody spojené s preferenčným režimom, a ktorí navštívia nezmluvného poskytovateľa starostlivosti, zdravotné poistenie pokrýva 75 % nákladov na opatrovateľskú starostlivosť.

Protetika, okuliare, načúvacie pomôcky

Plná alebo čiastočná náhrada sa určujú podľa druhu a príjemcu dávky na základe dohody.

Ďalšie dávky

Ďalšie dávky je možné poskytnúť na základe ustanovení interných predpisov danej poisťovne.

Z osobitného fondu solidarity národného inštitútu zdravotného a invalidného poistenia (*Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité/Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, INAMI/RIZIV*) sa poskytuje príspevok pri určitých typoch finančne náročnej liečby, ktoré sa nenachádzajú na oficiálnom zozname refundovateľných dávok.

Zvýšenie preplácaných súm

Niektorí poistenci, ako aj osoby od nich závislé, môžu získať zvýšenie preplácaných súm od zdravotnej poisťovne z dôvodu svojej finančnej situácie. Ide o dôchodcov, vdovy/vdovcov, siroty, invalidov, príjemcov príspevkov pre postihnutú osobu, príjemcov dávok sociálnej pomoci, atď.

Ako získať zdravotnú starostlivosť?

Lekárska a zubná starostlivosť

Spravidla sa môžete obrátiť priamo na poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa svojho výberu, ktorému zaplatíte požadovaný honorár. Lekári sa môžu zaregistrovať v lekárskej komore (*Ordre des médecins/Orde der geneesheren*), povolenie na vykonávanie činnosti vydáva minister verejného zdravotníctva (*Ministre de la Santé publique/Minister van Volksgezondheid*). Výber lekára je však slobodný, ako je voľný prístup k odborným lekárom.

K preplateniu dôjde následne po predložení potvrdenia o liečbe, ktoré vám vystavil lekár alebo zubár. Ak sa obrátite na poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (lekára alebo zubára), ktorý sa nezaviazal dodržiavať predpísané sadzobníky (nezmluvný lekár alebo zubár), musíte sám znášať časť honorárov, ktorá prekračuje určený sadzobník. Na vašu žiadosť vám vaša zdravotná poisťovňa vydá zoznam poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí uplatňujú určené sadzobníky.

Lieky

Lekárnikovi, ktorý vybavuje recept, len musíte zaplatiť časť ceny, ktorú neprepláca zdravotná poisťovňa.

Hospitalizácia

Ak musíte byť hospitalizovaný, najprv by ste sa mali obrátiť na svoju zdravotnú poisťovňu, ktorá vám osobitne poskytne informácie, ako získať nemocničnú starostlivosť. Tento postup nie je potrebný v naliehavých prípadoch.

Kapitola III: Peňažné nemocenské dávky

Kedy máte nárok na nemocenské dávky?

Všetci zamestnanci viazaní pracovnou zmluvou a zamestnanci v pridružených kategóriách majú nárok na nemocenské dávky, ak:

- sú prihlásení v zdravotnej poisťovni a môžu sa preukázať dokladom o zaplatení príspevkov v minimálnej výške,
- odpracovali 120 dní za obdobie šesť mesiacov predchádzajúcich vydaniu potvrdenia o práceneschopnosti. Niektoré obdobia bez aktívnej činnosti, napríklad z dôvodu choroby, riadnej dovolenky atď., sa pokladajú za odpracované obdobia,
- sú uznaní za práceneschopných.

Na samostatne zárobkovo činné osoby sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia. Viac informácií poskytujú [kompetentné inštitúcie](#). Môžete sa tiež informovať v prílohe o sociálnej ochrane v prípade samostatne zárobkovo činných osôb, ktorú vydala sieť MISSOC.

Aké dávky sa poskytujú?

Na začiatku dávky vypláca zamestnávateľ:

- úradníci a riadiaci pracovníci dostávajú počas jedného mesiaca dávky vo výške 100 % svojich príjmov.
- Robotníci dostávajú dávky vo výške 100 % svojho príjmu (počas prvých siedmich dní práceneschopnosti) a 60 % svojho príjmu (od ôsmeho do štrnásteho dňa práceneschopnosti) alebo ich dostávajú prostredníctvom doplnkového príspevku.

Doplnkové poistenie sa začne, keď sa skončí obdobie zaručeného príjmu od zamestnávateľa. To znamená po dvoch týždňoch práceneschopnosti v prípade robotníkov a po jednom mesiaci práceneschopnosti v prípade zamestnancov.

Výška doplnkovej dávky je 60 % zo mzdy. Maximálna horná hranica na výpočet doplnkovej dávky je 126,4894 EUR na deň pre práceneschopnosť, ktorá začne po 1. januári 2012.

Ak ste práceneschopní aj po uplynutí jedného roka, máte nárok na príspevok v invalidite (*indemnit  d'invalidité/invaliditeitsuitkering*).

Ako získať peňažné dávky nemocenského poistenia?

Ak nemôžete pracovať z dôvodu choroby, musíte predložiť posudkovému lekárovi svojej zdravotnej poisťovne lekárske potvrdenie vystavené vašim ošetrojúcim lekárom. Musíte tak urobiť do 2 dní po začatí práceneschopnosti. Ak ste potvrdenie zaslali neskôr, nárok na náhrady budete mať až od toho dátumu.

Posudkový lekár vašej zdravotnej poisťovne odhadne trvanie choroby. Kedykoľvek vás môže predvolať na kontrolné vyšetrenie.

Kapitola IV: Dávky v materstve a dávky v otcovstve

Kedy máte nárok na dávky v materstve alebo dávky v otcovstve?

Všetky zamestnankyne viazané pracovnou zmluvou a pridružené kategórie majú nárok na dávky v materstve (*indemnit  de maternit /moederschapsuitkering*). Treba poznamenať, že žena nemusí pracovať, aby mala nárok na dávky v materstve: nezamestnané ženy alebo ženy s postihnutím, sú tiež kryté.

Na vecné dávky vzniká nárok, ak daná osoba uhradila príspevky v minimálnej výške (v aktuálnom alebo predchádzajúcom roku). Minimálna výška príspevkov je 4 330,62 EUR (pre osoby do 21 rokov veku) a 5 774,16 EUR (pre osoby vo veku 21 rokov a staršie). Vyžaduje sa kvalifikačné obdobie šesť mesiacov so 120 skutočne odpracovanými dňami alebo náhradné obdobie.

V prípade dávok v materstve je tiež potrebné, aby daná osoba odvádzala príspevky počas šiestich mesiacov.

Na samostatne zárobkovo činné osoby sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia. Viac informácií poskytujú [kompetentné inštitúcie](#). Môžete sa tiež informovať v prílohe o sociálnej ochrane v prípade samostatne zárobkovo činných osôb, ktorú vydala sieť MISSOC.

Aké dávky sa poskytujú?

Tehotné ženy môžu získať 15-týždňovú materskú dovolenku. Táto lehota sa predlžuje na 17 týždňov v prípade narodenia viacerých detí súčasne.

Prenatálna dovolenka, o ktorú musí požiadať dotknutá osoba, sa začína najskôr 6 týždňov pred predpokladaným dátumom pôrodu alebo 8 týždňov, ak sa predpokladá narodenie viacerých detí súčasne. Z týchto 6 (alebo 8) týždňov si možno podľa voľby vybrať maximálne 5 (alebo 7) pred alebo po narodení. Týždeň bezprostredne predchádzajúci predpokladanému termínu pôrodu je povinný. Časť dobrovoľnej prenatálnej materskej dovolenky, ktorú matka nevyčerpá pred pôrodom, si môže uplatniť po skončení postnatálnej materskej dovolenky alebo v čase, keď sa dieťa vráti domov po dlhom období hospitalizácie.

Postnatálna dovolenka sa priznáva na obdobie 9 týždňov po narodení.

Suma dávok v materstve sa vypočítava takto:

- v prípade zamestnankyň 82 % zo mzdy bez hornej hranice počas prvých 30 dní a 75 % mzdy s hornou hranicou od tridsiateho prvého dňa alebo v prípade predĺženia,
- v prípade nezamestnaných sa výška základnej dávky počas prvých tridsiatich dní rovná max. 60 % sumy platu, o ktorý nezamestnaná prišla. Suma základnej dávky sa rovná výške dávky v nezamestnanosti, na ktorú by mala zamestnankyňa nárok, keby nebola na materskej dovolenke. Môže požiadať aj o dodatočný príspevok. Jeho výška sa rovná 19,5 % sumy ohraničeného platu, o ktorý zamestnankyňa prišla. Od tridsiateho prvého dňa sa výška dodatočného prídavku rovná 15 % sumy ohraničeného platu, o ktorý zamestnankyňa prišla.

- ženy s postihnutím majú počas prvých 30 dní nárok na 79,5 % mzdy s hornou hranicou maximálne 100,56 EUR a od tridsiateho prvého dňa na 75 % mzdy s hornou hranicou maximálne 94,87 EUR (začiatok materskej dovolenky počínajúc 1. januárom 2011).

Vecné dávky majú podobu injekcií, starostlivosti pred pôrodom a po ňom, monitorovania a pomoci počas tehotenstva a pôrodu v nemocnici, dennej nemocnici alebo u pacientky doma.

Otcovia majú nárok na desať dní platenej otcovskej dovolenky od narodenia dieťaťa. V prípade dlhej hospitalizácie alebo úmrtia matky môže otec požiadať o zmenu materskej dovolenky na otcovskú dovolenku.

V prípade osvojenia dieťaťa majú obaja rodičia nárok na dovolenku z dôvodu osvojenia dieťaťa.

Ako získať dávky v materstve a dávky v otcovstve?

Od siedmeho dňa predchádzajúceho pravdepodobnému narodeniu musí budúca matka prestať vykonávať pracovnú činnosť, alebo informovať úrad práce. Dotknutá osoba musí predložiť zdravotnej poisťovni lekárske potvrdenie, že dátum pôrodu sa predpokladá ku koncu povinnej prenatálnej dovolenky.

Kapitola V: Dávky v invalidite

Kedy máte nárok na dávky v invalidite?

Za trvalo práceneschopného sa považuje zamestnanec, ktorý v dôsledku choroby alebo zdravotného postihnutia nedokáže dosiahnuť viac ako jednu tretinu bežných príjmov zamestnanca v rovnakej kategórii, ktorý absolvoval rovnakú odbornú prípravu. Minimálna miera trvalej práceneschopnosti je minimálne 66 %.

Ak ste počas jedného roka poberali nemocenské dávky a ste naďalej práceneschopný, máte nárok na dávky v invalidite (*indemnit  d'invalidité/invaliditeitsuitkering*). Tento nárok však zaniká, ak dosiahnete d chodkov  vek (v súčasnosti je to 65 rokov pre ženy i mužov).

Na vznik nároku na dávky v invalidite musíte:

- byť prihlásený do niektorej zdravotnej poisťovne,
- mať odpracovaných 120 dní za obdobie 6 mesiacov. Niektoré obdobia bez aktívnej činnosti, napríklad z dôvodu choroby, riadnej dovolenky atď., sa pokladajú za odpracované obdobia,
- byť uznaný za práceneschopného už jeden rok,
- doložiť, že ste zaplatili príspevky aspoň v minimálnej požadovanej výške.

Na samostatne z robnkovo činné osoby sa môžu vzťahovať osobitn  ustanovenia. Viac informácií poskytujú kompetentn  inštitúcie. Môžete sa tiež informovať v prílohe o sociálnej ochrane v prípade samostatne z robnkovo činných osôb, ktor  vydala sieť MISSOC.

Ak  dávky sa poskytujú?

Dávky v invalidite (*indemnit  d'invalidité/invaliditeitsuitkering*) dosahujú 65 % vašich predchádzajúcich príjmov, keď m ate osoby, ktor  musíte vy živovať. Ak nem ate vami vy živovan  osoby, výška dávky sa zníži na 55 % v prípade osamelo žijúcej osoby a na 40 % v prípade, ak existuje osoba, s ktorou žijete v spoločnej domácnosti.

Paušálny príspevok na pomoc tretej osoby je prídavok vypl can  pr ceneschopnej osobe najskôr od štvrtého mesiaca práceneschopnosti. Jeho výška je 16,57 EUR.

Suma dávky nemôže prekročiť ist  horn  hranicu. Horná hranica je stanoven  na 126,4894 EUR pre osoby, ktorých invalidita nastala po 1. januári 2012.

Ako získať dávky v invalidite?

Pozri časť o peňažných nemocenských dávkach.

Kapitola VI: Starobné dôchodky a dávky v starobe

Kedy máte nárok na dávky v starobe?

Všetky osoby, ktoré pracovali v Belgicku v rámci pracovnej zmluvy, sú spravidla kryté dôchodkovým poistením. Na pracovníkov v domácnosti na skrátenej úväzok sa vzťahujú špeciálne pravidlá.

Všetky zamestnané osoby majú nárok na predčasný dôchodok, keď dosiahnu vek 60 rokov, ak majú odpracovaných 35 rokov. Bežný dôchodkový vek je 65 rokov pre mužov i ženy. Výnimky z tohto pravidla existujú v prípade baníkov, námorníkov a členov leteckej posádky civilného letectva, ktorí môžu ísť do dôchodku skôr.

Muži a ženy poberajúci dávky v systéme nezamestnanosti s príspevkom firmy (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag*) nemôžu poberať starobný dôchodok (*pension de retraite/rustpensioen*) pred 65. rokom veku.

Starobný dôchodok nedostanete vtedy, ak už poberáte nemocenské dávky, dávky v invalidite alebo v nedobrovoľnej nezamestnanosti podľa belgických právnych predpisov alebo právnych predpisov inej krajiny v oblasti sociálneho zabezpečenia, alebo ak dostávate náhradu za prerušenie pracovnej činnosti alebo doplnkovú náhradu v systéme nezamestnanosti s príspevkom firmy (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag*).

Dôchodcovia môžu pracovať, pričom ich príjem nesmie prekročiť určitú stanovenú hranicu. Pre osoby mladšie ako 65 rokov, ktoré sa stali poberateľmi dôchodku po roku 2011 (vrátane), je povolený súbeh s príjmom za pracovnú činnosť v prípade, ak príjmy zamestnanca zo zárobkovej činnosti za rok neprekročia 7 421,57 EUR (hrubá mzda). Táto suma sa zvyšuje na 11 132,37 EUR v prípade, ak má daná osoba nezaopatrené dieťa. Predtým než dôchodca začne pracovať, musí o tom doporučeným listom informovať národný dôchodkový úrad *Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen, ONP/RVP*). Okrem toho musí informovať svojho zamestnávateľa, že poberá dôchodok, a to tiež doporučeným listom. Podrobnejšie informácie poskytnie národný dôchodkový úrad.

Na samostatne zárobkovo činné osoby sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia. Viac informácií poskytujú [kompetentné inštitúcie](#). Môžete sa tiež informovať v prílohe o sociálnej ochrane v prípade samostatne zárobkovo činných osôb, ktorú vydala sieť MISSOC.

Aké dávky sa poskytujú?

Tieto dávky zahŕňujú:

- starobný dôchodok (*pension de retraite/rustpensioen*) priznaný zamestnancom,
- príspevok na kúrenie (*allocation de chauffage/verwarmingstoelage*) priznaný baníkom na dôchodku,
- príspevok na dovolenku (*pécule de vacances/vakantiegeld*) a doplnkový príspevok na dovolenku (*pécule de vacances complémentaire/aanvullend vakantiegeld*).

Suma starobného dôchodku závisí od dĺžky odpracovaných období ako zamestnanec v Belgicku (vrátane období dovolenky, choroby a nezamestnanosti) a od príjmov poberaných počas týchto období, prispôbených životným nákladom k dátumu výpočtu dôchodku.

Starobný dôchodok sa vypočítava na základe jednej štyridsaťpätiny celkovej sumy dôchodku za každý odpracovaný rok v prípade mužov i žien. Na baníkov a námorníkov sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia.

Dôchodok dosahuje 60 % priemernej odmeny poberanej počas celej vašej profesionálnej kariéry. Ak dôchodca vyživuje manželského partnera, je to 75 %.

Zaručený minimálny starobný dôchodok (*pension minimum garantie/gewaarborgd minimumpensioen*) za úplnú kariéru je 16 310,21 EUR (domácnosť) alebo 13 052,28 EUR (osoba žijúca osamotene) ročne. Ak dĺžka kariéry dosahuje najmenej dve tretiny úplnej kariéry, zaručený minimálny starobný dôchodok sa vypočíta pomerným podielom.

Maximálny dôchodok závisí od ročnej maximálnej hornej hranice výšky príjmu. Výška maximálneho dôchodku zamestnanca (osoba žijúca osamotene) je 24 782,40 EUR.

Ako získať dávky v starobe?

Žiadosti o dôchodok treba predložiť obecnému úradu vášho bydliska. Ak máte pobyt v inom členskom štáte, musíte sa obrátiť so žiadosťou na miestnu inštitúciu pre dôchodky tohto štátu. Aby bol váš spis vybavený načas, odporúča sa podať si túto žiadosť 1 rok pred dôchodkovým vekom.

Dôchodok sa vypláca poštovou poukážkou, ktorá sa pošle na domácu adresu, alebo poštovým alebo bankovým prevodom.

Kapitola VII: Pozostalostné dávky

Kedy máte nárok na pozostalostné dávky?

Pozostalý manžel/manželka zamestnaného poistenca má nárok na pozostalostný dôchodok (*pension de survie/overlevingspensioen*) od veku 45 rokov. Pokiaľ má pozostalý nezaopatrené dieťa, alebo ak je miera jeho práceneschopnosti 66 %, alebo ak zosnulý pracovník pracoval v bani počas 20 rokov, neexistuje nijaká veková hranica. Okrem toho k uzavretiu manželstva muselo dôjsť aspoň 1 rok pred úmrtím okrem prípadu, keď z tohto zväzku existuje dieťa, alebo ak bolo úmrtie spôsobené úrazom alebo chorobou z povolania po dátume svadby, alebo ak v čase úmrtia manželovi alebo manželke zostalo nezaopatrené dieťa, na ktoré sa poberajú rodinné prídavky.

Pozostalý manželský partner musí ukončiť zárobkovú činnosť s výnimkou povolených prác. Pre osoby mladšie ako 65 rokov, ktoré sa stali poberateľmi pozostalostného dôchodku v roku 2011 a neskôr, je povolený súbeh s príjmom za pracovnú činnosť v prípade, ak príjmy zamestnanca zo zárobkovej činnosti za rok neprekročia 17 280 EUR (hrubá mzda). Táto suma sa zvyšuje na 21 600 EUR v prípade, ak má daná osoba nezaopatrené dieťa. Predtým než dôchodca začne pracovať, musí o tom doporučeným listom informovať národný dôchodkový úrad (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen*, ONP/RVP). Okrem toho musí informovať svojho zamestnávateľa, že poberá dôchodok, a to tiež doporučeným listom. Na získanie podrobnejších informácií sa vždy môžete obrátiť na národný dôchodkový úrad.

Pozostalý manželský partner nesmie uzavrieť ďalšie manželstvo, ak si chce udržať svoj nárok na dávky.

Na **rozvedeného manželského partnera** sa vzťahujú tieto podmienky: nesmie stratiť rodičovské práva, nesmie byť odsúdený za pokus o vraždu manželského partnera a nesmie znovu uzavrieť manželstvo. Ďalšie podmienky, ako je vek, súbeh dávok atď., sú rovnaké ako pri starobnom dôchodku.

Pozostalý partner nedostáva žiadne dávky.

Pozostalostný dôchodok dostanete na dobu do 12 mesiacov vtedy, ak už poberáte nemocenské dávky, dávky v invalidite alebo v nedobrovoľnej nezamestnanosti podľa belgických právnych predpisov alebo právnych predpisov inej krajiny v oblasti sociálneho zabezpečenia, alebo ak dostávate náhradu za prerušenie pracovnej činnosti, alebo doplnkovú náhradu v systéme nezamestnanosti s príspevkom firmy (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage*).

Na samostatne zárobkovo činné osoby sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia. Viac informácií poskytujú [kompetentné inštitúcie](#). Môžete sa tiež informovať v prílohe o sociálnej ochrane v prípade samostatne zárobkovo činných osôb, ktorú vydala sieť MISSOC.

Aké dávky sa poskytujú?

Pozostalý manželský partner má nárok na 80 % skutočného alebo hypotetického starobného dôchodku poistenej osoby vypočítaného pri sadzbe za manželský pár, v ktorom je závislou osobou manželský partner.

V prípade rozvedeného manželského partnera sa dôchodok vypočíta ako starobný dôchodok, no len na základe 62,5 % príjmu, od ktorého sa odpočíta osobný príjem. Nezohľadňujú sa obdobia mimo manželstva a obdobia, na ktoré sa vzťahuje osobný dôchodok.

Zaručený minimálny pozostalostný dôchodok (*pension de survie minimum garantie /gewaarbord minimum-overlevingspensioen*) za úplnú kariéru je 12 847,07 EUR ročne. Ak dĺžka kariéry dosahuje najmenej dve tretiny úplnej kariéry, zaručený minimálny pozostalostný dôchodok sa vypočíta pomerným podielom.

Maximálny dôchodok závisí od ročnej maximálnej hornej hranice výšky príjmu. Výška maximálneho dôchodku pre pozostalého manželského partnera je 24 782,40 EUR. Táto suma zodpovedá maximálnemu starobnému dôchodku osoby žijúcej osamotene.

Dočasný pozostalostný dôchodok (*pension de survie temporaire/tijdelijk overlevingspensioen*) sa udelí alebo dočasne vypláca vdovcovi alebo vdove, ktorí nemajú alebo už nemajú nárok na pozostalostný dôchodok. Manželskému partnerovi, ktorý nespĺňa požiadavky na udelenie pozostalostného dôchodku, možno udeliť príspevok na obdobie 12 mesiacov. Dôchodok možno zachovať počas najviac 12 mesiacov aj v prípade, ak má pozostalý manželský partner menej ako 45 rokov, a ak už nespĺňa požiadavky na predčasné udelenie pozostalostného dôchodku. V takom prípade sa po 12 mesiacoch vypláca znížený dôchodok.

Podpora pri úmrtí

V prípade, že došlo k úmrtiu poistenca v rámci súkromného života, poskytuje sa príspevok na pohrebné náklady (*allocation pour frais funéraires/uitkering voor begrafeniskosten*). Je to paušálna suma, ktorá nie je spojená s indexom spotrebných cien a jej súčasná výška je stanovená na 148,74 EUR.

Viac informácií o dávkach v prípade úmrtia v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania nájdete v časti o dávkach v prípade pracovných úrazov a chorôb z povolania.

Ako získať pozostalostné dávky?

Žiadosti o dôchodok treba predložiť národnému dôchodkovému úradu (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen – ONP/RVP*) alebo obecnému úradu vášho miesta bydliska. Ak máte pobyt v inom členskom štáte, vaša žiadosť sa musí zaslať na miestnu dôchodkovú inštitúciu tohto štátu.

Žiadosť o dočasný pozostalostný dôchodok sa musí predložiť do 12 mesiacov po dátume úmrtia manželského partnera. Poznámka: pozostalý manželský partner po dôchodcovi však nemusí predkladať žiadosť o pozostalostný dôchodok ani o dočasný pozostalostný dôchodok, pretože jeden z nich mu bude automaticky priznaný.

Dôchodok sa vypláca poštovou poukážkou, ktorá sa pošle na domácu adresu, alebo poštovým alebo bankovým prevodom.

Kapitola VIII: Dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania

Kedy máte nárok na dávky v súvislosti v pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?

Pracovné úrazy

Pracovný úraz je vymedzený ako „akýkoľvek úraz, ktorý sa stane zamestnancovi v priebehu a z dôvodu plnenia pracovnej zmluvy a spôsobí mu ujmu na zdraví“.

Zamestnanci vrátane učňov a pracovníkov v domácnosti sú krytí proti pracovným úrazom a úrazom, ku ktorým dôjde počas cesty do práce či z práce.

Choroby z povolania

Všetci zamestnanci, ako aj nezamestnané osoby a osoby s postihnutím, ktoré sa vzdelávajú, alebo sa opätovne adaptujú na prácu, sú poistení proti chorobám z povolania. Existuje zoznam uznaných chorôb, ktorý poskytuje fond pre choroby z povolania (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de beroepsziekten, FMP/FBZ*) na tejto adrese: http://www.fmp.fgov.be/fr/listes_fr01.htm (v holandčine, francúzštine a nemčine). Ak sa choroba z povolania nachádza na zozname a postihnutý pracuje v sektore, kde je vystavený tomuto riziku, choroba bude uznaná ako choroba z povolania. Popritom má osoba trpiaca chorobou, ktorá nie je na zozname, tiež možnosť predložiť dôkazy o vystavení určitému riziku a preukázať príčinnú súvislosť medzi týmto vystavením a chorobou. Zamestnávateľ musí byť poistený vo fonde pre choroby z povolania, ktorý priznáva dávky.

Aké dávky sa poskytujú?

Pracovné úrazy

Pracovný úraz oprávňuje na nasledujúce dávky:

- dávky z dôvodu dočasnej alebo trvalej práceneschopnosti a v prípade potreby dávky na pomoc tretej osoby,
- lekárske a porovnateľné náklady,
- náhrada cestovných výdavkov,
- špeciálne dávky v prípade úmrtia.

Peňažné dávky v prípade práceneschopnosti

Počas obdobia *úplnej dočasnej práceneschopnosti* dostane každý postihnutý 90 % priemernej dennej mzdy. Peňažné dávky sa poskytujú aj pri *čiasťočnej dočasnej práceneschopnosti*. Ak postihnutý začne opäť čiastočne pracovať, dostane náhradu rovnajúcu sa rozdielu medzi odmenou pred úrazom a odmenou, ktorú dostáva po svojom návrate do práce.

Ak sa osoba v dôsledku úrazu nevráti do práce po určitom čase, práceneschopnosť môže byť potvrdená ako dlhodobá (tzv. konsolidácia).

Po konsolidácii sa poskytuje ročný príspevok na obdobie 3 rokov. Počas tohto obdobia sa môže prípad opätovne preskúmať. Výška príspevku závisí od miery práceneschopnosti a od odmeny, na ktorú mal pracovník nárok za rok predchádzajúci úrazu (základná mzda).

Po ukončení týchto 3 rokov sa tieto dávky zmenia na doživotný dôchodok. Môžete požiadať o vyplatenie tretiny kapitálu dôchodku, ak je práceneschopnosť vyššia ako 19 %.

V prípade starostlivosti poskytovanej inou osobou sa prideluje dodatkový príspevok (*allocation complémentaire/aanvullende uitkering*) v maximálnej výške dvanásťnásobku priemerného mesačného zaručeného príjmu. Poskytuje sa podľa miery naliehavosti, valorizuje sa od začiatku poskytovania náhrady a jeho vyplácanie sa ukončí k 91. dňu hospitalizácie.

Súbeh s novým príjmom zo zárobkovej činnosti je v plnej miere povolený. Existujú však obmedzenia týkajúce sa súbehu s nemocenskými dávkami, dávkami v invalidite, starobným dôchodkom a inými dôchodkami za pracovné úrazy a choroby z povolania.

Peňažné dávky v dočasnej práceneschopnosti sa vyplácajú k rovnakým dátumom ako mzdy. Po konsolidácii sa vyplácajú podľa prípadu štvrtročne alebo mesačne.

Zdravotná starostlivosť

Obet' pracovného úrazu má nárok na preplatenie nákladov za hospitalizáciu, fyzioterapiu, lekársku, chirurgickú, zubnú starostlivosť a lieky a za ortopedické prístroje. Obet' pracovného úrazu neznáša žiadne z uvedených nákladov. Táto starostlivosť sa prepláca podľa platných sadzieb zdravotného poistenia a poisťovateľ musí zaplatiť príplatok (časť výdavkov na zdravotnú starostlivosť a lieky bežne hrađenú poisťovateľom).

Náklady na dopravu poistenca a jeho rodinných príslušníkov sa uhrádzajú za istých podmienok.

Smrteľný úraz

Pracovným úrazom alebo úrazom na ceste do práce či z práce, ktorý mal za následok smrť obete, vzniká nárok na:

- náhradu na náklady spojené s pohrebom (*indemnit  pour frais fun raires/begrafenisvergoeding*) rovnajúcu sa 30-násobku priemernej dennej mzdy zosnulého,
- preplatenie všetkých nákladov (vrátane správnych formalít) súvisiacich s prevozom zosnulého na miesto posledného odpočinku,
- doživotný dôchodok pozostalému manželskému partnerovi vo výške 30 % zo mzdy zosnulého,
- dočasný dôchodok pre deti, ktorého výška je 15 % (siroty, ktorým zomrel otec alebo matka) alebo 20 % (siroty, ktorým zomreli obaja rodičia) mzdy zosnulého. Vypláca sa až do veku 18 rokov alebo až do dátumu zániku nárokov na rodinné dávky.

Príspevky v prípade smrteľného úrazu sa vyplácajú štvrtročne alebo mesačne.

Choroby z povolania

Dávky vyplácané v prípade choroby z povolania sú nasledujúce:

- náhrady za dočasnú lebo trvalú práceneschopnosť a vo vážnych prípadoch náhrady na pomoc tretej osoby,
- náhrady v prípade dočasného alebo trvalého ukončenia pracovnej činnosti z preventívnych dôvodov. Fond pre choroby z povolania (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten, FMP/FBZ*) môže povoliť osobe ukončiť jej pracovnú činnosť, ak sa z lekárskeho hľadiska zistí predispozícia na chorobu z povolania alebo jej prvé príznaky. V takomto prípade má poistenec nárok na náhrady z dôvodu úplnej dočasnej práceneschopnosti a na rekvalifikáciu,
- príspevkov v prípade úmrtia poistenca z dôvodu choroby z povolania,
- preplatenie lekárskeho a porovnateľných nákladov. Poistenec si môže slobodne vybrať poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Má nárok na preplatenie všetkých vzniknutých nákladov na zdravotnú starostlivosť podľa sadzovníka,
- preplatenie nákladov na dopravu v súvislosti s liečbou choroby z povolania.

Dávky sa vypočítavajú rovnakým spôsobom ako v prípade pracovných úrazov.

Ako získať dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?

Pracovné úrazy

Váš zamestnávateľ musí uzatvoriť poistenie so schválenou poisťovacou spoločnosťou alebo so vzájomnou poisťovňou.

Každý pracovný úraz musí zamestnávateľ oznámiť do 8 dní poisťovateľovi a v niektorých prípadoch inšpektorovi bezpečnosti práce. Musí sa to urobiť na špeciálnom formulári alebo elektronickou cestou. Ak tak neurobí zamestnávateľ, ešte stále tak môže urobiť zamestnanec alebo jeho rodinný príslušník. Podľa možnosti treba k oznámeniu priložiť lekárske potvrdenie.

Miera trvalej práceneschopnosti, základná mzda a dátum konsolidácie práceneschopnosti sa spíšu v dohode medzi poisťovateľom a postihnutou osobou a „schváli“ ich fond pre pracovné úrazy (*Fonds des accidents de travail/Fonds voor Arbeidsongevallen, FAT/FAO*).

V prípade, že postihnutá osoba nesúhlasí s návrhmi poisťovateľa na riešenie, môže sa obrátiť na pracovný súd.

Obeť úrazu si v zásade môže vybrať ošetrojúceho lekára alebo nemocnicu. Ak však zamestnávateľ alebo poisťovateľ majú zdravotné, farmaceutické stredisko alebo schválenú nemocnicu, sloboda voľby neplatí. Tieto služby sú úplne bezplatné.

Na získanie akýchkoľvek doplňujúcich informácií sa obráťte na poisťovateľa vášho zamestnávateľa. Podrobnejšie informácie poskytnie fond FAT/FAO.

Choroby z povolania

Žiadosť o náhrady musí zaslať chorý alebo jeho splnomocnenec (napríklad zdravotná poisťovňa) fondu pre choroby z povolania (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten, FMP/FBZ*). Žiadosť sa robí na základe predpísaného formulára, ktorý musí chorému poskytnúť fond pre choroby z povolania (*FMP/FBZ*). Ak

dôjde k zmene v zdravotnom stave, mieru práceneschopnosti môže prehodnotiť fond pre choroby z povolania buď na žiadosť chorého, alebo z úradnej moci.

Kapitola IX: Rodinné dávky

Kedy máte nárok na rodinné dávky?

Máte nárok na rodinné dávky, ak ste zamestnancom alebo nezamestnaným, osobou s postihnutím či dôchodcom.

Medzi vami a dotknutým dieťaťom musí existovať buď rodinný, alebo právny vzťah. Pokiaľ majú viaceré osoby nárok na rodinné dávky na to isté dieťa, treba dodržiavať isté pravidlá prednosti.

Na samostatne zárobkovo činné osoby sa môžu vzťahovať osobitné ustanovenia. Viac informácií poskytujú [kompetentné inštitúcie](#). Môžete sa tiež informovať v prílohe o sociálnej ochrane v prípade samostatne zárobkovo činných osôb, ktorú vydala sieť MISSOC.

Veková hranica

Vyplácanie rodinných dávok nie je spojené s nijakou podmienkou týkajúcou sa povinnosti školskej dochádzky pre deti až do 31. augusta kalendárneho roka, v ktorom dosiahnu vek 18 rokov. Následne možno rodinné dávky vyplácať na deti:

- až do 25 rokov pod podmienkou, že majú uznanú učňovskú zmluvu,
- až do 21. roku veku v prípade, ak sú postihnuté chorobou, ktorá má pre ne dôsledky v oblasti fyzického alebo mentálneho postihnutia alebo v oblasti osobnej činnosti a pôsobenia, alebo ktorá má dosah na ich rodinné prostredie,
- až do 25 rokov v prípade študentov, štážistov alebo študujúcich, ktorí si pripravujú prácu na ukončenie vyššej formy štúdia, a osôb zúčastňujúcich sa odbornej prípravy na vykonávanie verejného úradu,
- až do 25 rokov v prípade osôb prihlásených ako uchádzači o zamestnanie po skončení svojho štúdia, školy alebo odbornej prípravy, prípadne po odovzdaní záverečnej práce, ale len na maximálne obdobie 360 dní po skončení tohto štúdia, školy, odbornej prípravy alebo po odovzdaní práce.

V zásade platí, že dieťa musí vyrastať v Belgicku, a teda tam aj študovať. Toto územné obmedzenie však neplatí, ak dieťa vyrastá alebo študuje v niektorom členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru alebo v krajine, s ktorou má Belgicko uzatvorenú dohodu o sociálnom zabezpečení, ktorej súčasťou je možnosť uplatnenia nároku na príspevok na dieťa v inej krajine.

Rodičovské dávky

Belgické právne predpisy ustanovujú aj rodičovské dávky. Vznik nároku na predmetný príspevok sa spája so splnením tejto podmienky: jeho poberateľom musí byť rodič pracujúci na plný alebo čiastočný úväzok v súkromnom alebo verejnom sektore, ktorý preruší svoju pracovnú činnosť, aby sa mohol starať o svoje malé dieťa.

Rodič musí:

- byť na rodičovskej dovolenke (v trvaní najviac tri mesiace, ak odíde z práce na plný úväzok, a najviac šesť mesiacov, ak odíde z práce na čiastočný úväzok) odo dňa narodenia alebo osvojenia dieťaťa do času, keď dieťa dosiahne vek 6 rokov

(resp. osem rokov v prípade osvojenia dieťaťa alebo v prípade fyzického alebo psychického postihnutia v rozsahu najmenej 66 %),

- doložiť 12 odpracovaných mesiacov počas 15 mesiacov predchádzajúcich príslušnému oznámeniu zamestnávateľovi.

Aké dávky sa poskytujú?

Na každé dieťa, ktoré spĺňa určené podmienky, máte nárok na prídavky na deti. Sumy sa zvyšujú s poradím narodenia dieťaťa. Za tretie dieťa a nasledujúce deti je však suma rovnaká. Ak chcete zistiť celkovú výšku dávky, na ktorú máte nárok na vaše deti, môžete použiť elektronickú kalkulačku na webovej stránke národného úradu pre rodinné prídavky pre zamestnancov (*Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés/Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, ONAFTS/RKW*): <http://www.onafts.fgov.be/Fr/compute.php>.

Nárok na základné prídavky na deti sa určuje za každý kalendárny štvrtrok podľa situácie nadobúdateľa nároku počas referenčného mesiaca. Referenčným mesiacom je druhý mesiac predchádzajúceho štvrtroka v prípade osôb, ktoré už mali nárok na rodinné dávky, a prvý mesiac vzniku nárokov v prípade osôb, ktoré nadobúdajú tento nárok po prvý raz.

Máte nárok na príplatky spojené s vekom, ak vaše deti dosiahnu jednotlivo vek 6, 12 a 18 rokov.

Osobitné príplatky sa priznávajú na postihnuté deti, deti plne nezamestnaných osôb (po siedmich mesiacoch nezamestnanosti), dôchodcov, deti osôb s postihnutím v platenom zamestnaní a zamestnankýň na materskej dovolenke (po siedmich mesiacoch práceneschopnosti). Zvýšené rodinné dávky sú priznané na siroty bez otca alebo matky, ktorých pozostalý rodič neuzavrel opäť manželstvo, alebo si nezaložil *de facto* domácnosť s novým partnerom.

Osoby, ktoré boli v minulosti uznané za nezamestnané alebo invalidné, a ktoré začali vykonávať zárobkovú činnosť, majú za predpokladu splnenia určitých podmienok nárok na prídavky na deti počas najviac ôsmich kalendárnych štvrtrokov.

Príplatky spojené so socioprofesionnou situáciou nadobúdateľa (príplatky na deti nezamestnaných a dôchodcov a príplatky na deti invalidných pracovníkov) podliehajú kontrole výšky príjmov v domácnosti. Pri vzniku nároku na príplatok z dôvodu, že sú splnené všetky podmienky stanovené zákonmi a predpismi na ich priznanie v priebehu jedného mesiaca, sa príplatky vyplatia prvý deň nasledujúceho mesiaca za zostatok štvrtroka a za nasledujúci štvrtrok. Nárok na príplatok sa potom zachová štvrtročne zakaždým, keď budú podmienky stanovené zákonmi a predpismi splnené v ľubovoľnej chvíli druhého mesiaca predchádzajúceho štvrtroka.

Príplatky na postihnuté deti a zvýšené rodinné dávky na siroty sa nevyplácajú od mesiaca, ktorý nasleduje po mesiaci, počas ktorého už neboli splnené podmienky.

Príspevok pri narodení alebo osvojení,

Príspevok pri narodení (*allocation de naissance/kraamgeld*) sa priznáva pri narodení dieťaťa.

Príspevok pri osvojení (*prime d'adoption/adoptiepremie*) sa vypláca pri osvojení dieťaťa za istých podmienok.

Rodičovské dávky

V prípade, že ide o zamestnanca na plný úväzok, sa pri úplnom prerušení práce vypláca dávka vo výške 741,40 EUR, pri prechode na znížený pracovný úväzok sa (pre osoby mladšie ako 50 rokov) vypláca dávka vo výške 370,69 EUR.

Ako získať rodinné dávky?

Na získanie nároku na rodinné dávky si musíte podať žiadosť na pokladňu pre rodinné prídavky, v ktorej je prihlásený váš zamestnávateľ. Ten vám dá adresu tejto pokladne, ktorá vám poskytne viac podrobných informácií.

Rodinné dávky sa vyplácajú osobe, ktorá vychováva dieťa, teda spravidla matke. Zosobášené deti, samostatne žijúce deti a deti nad 16 rokov, ktoré majú vlastné miesto bydliska a nie sú už členom domácnosti osoby zodpovednej za ich výchovu, a deti, ktoré majú samy deti, na ktoré dostávajú rodinné prídavky, dostávajú osobne rodinné dávky.

Žiadosti o príspevok pri narodení treba podať na pokladne pre rodinné prídavky príslušné na priznanie rodinných prídavkov. Žiadosť o priznanie tohto príspevku možno predložiť od šiesteho mesiaca tehotenstva a príspevok vám môže byť vyplatený od druhého mesiaca predchádzajúceho plánovanému dátumu narodenia.

Pri rodičovských dávkach je potrebné včas informovať zamestnávateľa v súlade s predpísanými podmienkami a predložiť národnému úradu pre zamestnanosť potrebné dokumenty.

Kapitola X: Nezamestnanosť

Kedy máte nárok na dávky v nezamestnanosti?

Dávky v nezamestnanosti

Zamestnanci sú v zásade poistení proti rizikám nezamestnanosti bez ohľadu na dĺžku denného alebo týždenného pracovného času. Aj úradníci štátnej alebo verejnej služby môžu dostávať podporu v nezamestnanosti po jednostrannom rozviazaní pracovného pomeru.

Na vznik nároku na dávky v nezamestnanosti (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*) musíte:

- mať odpracovaný minimálny počet dní (v rozpätí od 312 do 624 dní) za určené obdobie (od 18 do 36 mesiacov). Dĺžka tohto obdobia sa mení v závislosti od veku. Odpracované obdobia v iných členských štátoch sa v zásade zohľadňujú, ale svoje zamestnanie ste museli stratiť v Belgicku;
- nedobrovoľne stratiť zamestnanie a nepoberať žiadne náhrady,
- byť evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce a vyhovieť každej ponuke na vhodné zamestnanie, každej ponuke na vzdelávanie alebo vo veku 45 rokov a viac každej ponuke na rekvalifikáciu. Vo Flámsku je príslušný úrad práce VDAB, v Bruseli Actiris a vo Valónsku FOREM,
- aktívne si hľadať zamestnanie; po istom trvaní nezamestnanosti ste pozvaný na pohovor, aby sa preverilo, či ste vyvinuli dostatočné úsilie; prípadne sa bude od vás vyžadovať, aby ste v tejto veci uzatvorili písomný záväzok, ktorý sa neskôr vyhodnotí,
- byť práceschopný,
- mať vek do 65 rokov (ženy i muži),
- mať bežné miesto pobytu v Belgicku a skutočne žiť v Belgicku.

Pre samostatne zárobkovo činné osoby neexistuje osobitný systém poistenia v nezamestnanosti. Výnimku tvorí osobitný príspevok v prípade osobného bankrotu. Viac informácií poskytujú [kompetentné inštitúcie](#).

Nezamestnanosť s príspevkom firmy

Nezamestnanosť s príspevkom firmy (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfsstoeslag*) je systém, ktorý v prípade prepustenia umožňuje niektorým starším zamestnancom získať okrem dávok v nezamestnanosti doplnkový príspevok na ťarchu zamestnávateľa alebo fondu konajúceho v jeho mene. Nezamestnanosť s príspevkom firmy nie je predčasným dôchodkom. Týka sa len zamestnancov súkromného sektora.

Na získanie nároku na nezamestnanosť s príspevkom firmy musíte:

- mať najmenej 60 rokov (v prípade dlhej pracovnej kariéry je prípustný aj nižší vek),
- byť prepustený, t. j. zamestnávateľ vám buď oznámi výpovednú lehotu, alebo zruší vašu pracovnú zmluvu a vyplatí vám odstupné.

- mať nárok na dávky v nezamestnanosti,
- odísť z trhu práce.

V prípade, že sa zamestnanec stane nezamestnaným s príspevkom od firmy, zamestnávateľ má povinnosť prijať na jeho miesto iného zamestnanca.

V prípade, že zamestnanca prepustia z podniku, ktorý je považovaný za podnik v ťažkostiach, na vznik nároku stačí, ak je vek zamestnanca 52 rokov. V prípade, že zamestnanca prepustia z podniku, ktorý je považovaný za podnik podstupujúci reorganizáciu, na vznik nároku stačí, ak je vek zamestnanca v rozmedzí od 52 do 55 rokov (vo výnimočných prípadoch stačí vek 50 rokov, vyžaduje sa však posudok poradného výboru). V takýchto prípadoch sa nevyžaduje nahradenie odchádzajúceho zamestnanca.

Aké dávky sa poskytujú?

Dávky v nezamestnanosti

Denná suma dávky v nezamestnanosti závisí od priemernej dennej odmeny, od rodinnej situácie a od trvania nezamestnanosti. Ak má nezamestnaný nezaopatrených rodinných príslušníkov a ak je jej jediným živiteľom, má nárok na 60 % svojho predchádzajúceho príjmu, pričom sa uplatňuje horná hranica najviac 54,71 EUR a dolná hranica najmenej 41,95 EUR. Nezamestnaný bez nezaopatrených rodinných príslušníkov má nárok na 60 % svojho predchádzajúceho príjmu počas prvého roka trvania nezamestnanosti (uplatňuje sa horná hranica najviac 54,71 EUR a dolná hranica najmenej 35,24 EUR). Po uplynutí jedného roka má nezamestnaný nárok na 55 % svojho predchádzajúceho príjmu, pričom sa uplatňuje horná hranica najviac 42,73 EUR.

Nezamestnaný bez nezaopatrených rodinných príslušníkov a žije s osobami, ktoré majú príjem, má nárok na 60 % svojho predchádzajúceho príjmu počas prvého roka (uplatňuje sa horná hranica najviac 54,71 EUR a dolná hranica najmenej 26,42 EUR). Po uplynutí jedného roka má nezamestnaný nárok na 40 % svojho predchádzajúceho príjmu, pričom sa uplatňuje horná hranica najviac 31,77 EUR a dolná hranica 26,42 EUR). Po tomto období osoba dostáva paušálnu sumu vo výške 18,61 EUR.

Nezamestnaní vo veku 50 a viac rokov, ktorí majú odpracovaných aspoň 20 rokov, dostávajú prídavok za odpracované roky alebo prídavok na návrat do zamestnania.

Nezamestnaný so skráteným úväzkom môže v istých prípadoch poberať doplnkovú podporu, ktorá závisí od počtu hodín úväzku.

Pracovníci, ktorým sa dočasne pozastaví pracovná zmluva z dôvodov nezávislých od ich vôle, môžu získať dočasnú dávku v nezamestnanosti (*allocation de chômage temporaire/tijdelijke werkloosheidsuitkering*) za každý deň úplného pozastavenia.

Mladí ľudia do 30 rokov k dátumu predloženia žiadosti, ktorí sú stále úplne nezamestnaní od skončenia školy, môžu po čakacej stáži dostať paušálny integračný príspevok, ak spĺňajú všetky zákonné podmienky súvisiace s vekom, typom predchádzajúceho vzdelávania atď.

Niektorí zamestnanci so skráteným úväzkom, ktorí sa stanú nezamestnaní, však majú nárok len na príspevky zodpovedajúce ich pracovného času.

Súbeh s ďalšími dávkami a s príjmom zo zamestnania

Súbeh s inými dávkami sociálneho zabezpečenia je možný len obmedzene.

Súbeh s príjmom zo zárobkovej činnosti je povolený len vo vybraných prípadoch. Ak má daná osoba príjem za prácu vykonávanú v rámci tzv. podriadenej činnosti najmenej tri mesiace pred začiatkom nezamestnanosti a tento príjem pokračuje aj v nezamestnanosti, potom je povolený súbeh až do 130 % maximálnej dennej výšky dávky v nezamestnanosti (v prípade osoby s nezaopatrenými rodinnými príslušníkmi). V prípade príjmu z tzv. nepravidelnej činnosti vykonávanej počas jedného mesiaca nezamestnanosti sa dávky v nezamestnanosť nevyplácajú v dňoch vykonávania tejto činnosti, pričom v ostatných dňoch nárok na ne pretrváva.

Zamietnutie dávok a postihy

Pokiaľ ste bez práce, pretože ste odišli zo zamestnania bez vážneho dôvodu, alebo ak ste boli prepustený zo zamestnania z vašej viny, alebo ak ste ako nezamestnaný odmietli vhodné zamestnanie, školenie (napr. vylúčenie v prípade nespolupracovania počas osobitného postupu aktívneho hľadania zamestnania alebo počas preradenia), alebo ak ste nevyvinuli dostatočné úsilie pri hľadaní zamestnania, dávky vám môžu byť na isté obdobie zamietnuté.

Nezamestnanosť s príspevkom firmy

K dávke v nezamestnanosti sa pridá príspevok od firmy (*complément d'entreprise/bedrijfstoeslag*), ktorého výška sa rovná polovici rozdielu medzi čistým zárobkom (horná hranica) a dávkou v nezamestnanosti. Príspevok vypláca zamestnávateľ. Výška dávky v nezamestnanosti zodpovedá v tomto prípade 60 % poslednej hrubej mzdy (so stropom vo výške 2 093,32 EUR), bez ohľadu na vašu rodinnú situáciu. Táto percentuálna hodnota zostáva nezmenená počas celej vašej nezamestnanosti s príspevkom firmy.

Ako získať dávky v nezamestnanosti?

Musíte si podať žiadosť na orgán zodpovedný za vyplácanie vašich dávok v nezamestnanosti (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*). Rozhodnutia o vyplácaní podpory v nezamestnanosti prijíma národný úrad pre zamestnanosť (*Office national pour l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, ONEM/RVA*) a platby uhrádzajú buď schválené súkromné inštitúcie zriadené odbormi (CSC/ACV, FGTB/ABVV, CGSLB/ACLVB), alebo verejná inštitúcia, doplnková pokladňa na vyplácanie podpory v nezamestnanosti (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen, CAPAC/HVW*).

Nezamestnaný si môže slobodne vybrať platobnú inštitúciu a môže ju kedykoľvek zmeniť.

Kapitola XI: Minimálne zdroje

Kedy máte nárok na dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?

Všeobecný systém

Všeobecný systém zaručuje právo na sociálne začlenenie prostredníctvom zamestnania alebo tzv. integračného príjmu (*revenu d'intégration/leefloon*), ktorý môže byť spojený s integračným projektom, nie je to však podmienka. Pomocou integračného príjmu možno zaručiť minimálny príjem aj pre osoby, ktoré nemajú k dispozícii dostatočné zdroje a nedokážu si ich zabezpečiť vlastným úsilím ani iným spôsobom. Osoba sa pokladá za človeka v núdzi v prípade, ak sa prešetrením jej sociálnej a majetkovej situácie zistí, že jej zdroje sú nižšie ako výška integračného príjmu.

Integračný príjem môže poberať len osoba staršia ako 18 rokov veku (t. j. plnoletá osoba). Existujú však tri výnimky: maloletí, ktorí uzavreli manželstvo, maloletí, ktorí sa starajú o dieťa, resp. deti, a tehotné maloleté osoby. Neexistuje vekové ohraničenie.

Poberateľ musí preukázať svoju ochotu pracovať okrem prípadu, ak to z hľadiska spravodlivosti alebo zdravotného stavu nie je možné.

Zaručený príjem pre staršie osoby

Ide o osobitné opatrenie finančnej pomoci starším osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky.

Nárok na zaručený príjem (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) vzniká po dosiahnutí 65. roku veku. Nárok na zaručený príjem pre staršie osoby (známy pod názvom GRAPA) závisí od celkového príjmu zo všetkých zdrojov (dôchodok, majetok, zárobok, atď.). Ak vaše príjmy prekračujú určitú hranicu, suma príspevku GRAPA sa pomerne zníži.

Na získanie pomoci GRAPA musíte skutočne bývať v Belgicku.

Dávka nahrádzajúca príjem

Príspevok náhrady príjmov (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) sa priznáva postihnutej osobe, ktorej fyzický alebo psychický stav znížil schopnosť užiť sa na tretinu alebo menej v porovnaní s tým, ako sa vie užiť zdravá osoba vykonávajúca zárobkovú činnosť na všeobecnom trhu práce.

Osoba, ktorá chce získať príspevok náhrady príjmov, musí mať vek od 21 do 65 rokov, mať bydlisko v Belgicku a reálne v ňom bývať. Osoba, ktorá má nárok na príspevok náhrady príjmov pred vekom 65 rokov, ho však môže naďalej poberať po tomto veku. Postihnutá osoba musí mať tiež štátnu príslušnosť uvedenú v právnych predpisoch.

Ďalšie dávky

Existujú aj iné dávky súvisiace s minimálnym príjmom, predovšetkým zaručené rodinné dávky (*prestations familiales garanties/gewaarborgde gezinsbijslag*). Integrovaný príspevok (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) a príspevok na pomoc starším osobám (*allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*) sa vypočítavajú na základe príjmu, ale sú považované za dávky dlhodobej starostlivosti.

Aké dávky sa poskytujú?

Všeobecný systém

Výška mesačného integračného príjmu (*revenu d'intégration/leefloon*) je:

- osoba žijúca v spoločnej domácnosti : 523,74 EUR,
- osamelo žijúca osoba: 785,61 EUR,
- osoba žijúca s nezaopatrenými rodinnými príslušníkmi: 1 047,48 EUR.

Dávka sa priznáva na neobmedzený čas, kým sú splnené podmienky na jej poberanie.

Možno ju skombinovať s rodinnými dávkami priznanými na nezaopatrené deti. Ak žiadateľ nemá žiadne príjmy, bude mu priznaná plná suma v kategórii, do ktorej patrí. Ak má príjmy pod sumou stanovenou pre jeho/jej kategóriu, bude mu priznaná suma vo výške rozdielu medzi príjmom a sumou v jeho kategórii. So zvyšujúcim príjmom sa znižuje výška priznaných dávok.

Príspevky na kúrenie udeľujú verejné strediská pre sociálnu pomoc (PCSA) (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - CPAS/OCMW*). Federálne subjekty majú na starosti príspevky na zariadenie, sťahovanie a nájomné. Táto forma podpory existuje len na regionálnej úrovni. Prijemcovia majú nárok aj na lekársku starostlivosť.

Zaručený príjem pre staršie osoby

Výška mesačného zaručeného príjmu pre staršie osoby (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) sa líši podľa rodinnej situácie:

- osamelo žijúca osoba: 934,61 EUR,
- spolužijúca osoba: 623,07 EUR,
- domácnosť (pre dvoch príjemcov žijúcich v spoločnej domácnosti): 1 246,14 EUR.

Príjemca má nárok na zdravotnú starostlivosť.

Dávka sa priznáva dovtedy, kým sú splnené podmienky na jej poberanie.

Dávka nahradzujúca príjem

Základná mesačná výška tejto dávky sa určuje podľa rodinnej situácie dotknutej osoby so zdravotným postihnutím:

- Kategória A: 524 EUR,
- Kategória B: 786 EUR,

- Kategória C: 1 048 EUR,

Pri výpočte príspevku sa zohľadňujú príjmy postihnutej osoby, ako aj príjmy osoby, s ktorou tvorí domácnosť. Na tieto príjmy sa však vzťahujú isté úľavy.

Po priznaní príspevku nárok pretrváva dovtedy, kým nenastane podstatná zmena situácie postihnutej osoby.

Ako získať dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?

Všeobecný systém

Integračný príjem sa priznáva na základe posúdenia nárokov alebo na základe posúdenia *ex officio* na miestnej úrovni prostredníctvom verejných stredísk pre sociálnu pomoc (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, CPAS/OCMW*).

Prešetrenie sociálnych a majetkových pomerov musí vykonať sociálny pracovník verejného strediska pre sociálnu pomoc. Pred vydaním rozhodnutia má žiadateľ nárok byť vypočítaný. Rada pre sociálnu pomoc verejného strediska pre sociálnu pomoc musí prijať príslušné rozhodnutie do 30 dní od podania žiadosti. Nárok sa priznáva odo dňa podania žiadosti. Prvá platba sa musí uskutočniť do 15 dní po vydaní rozhodnutia.

Zaručený príjem pre staršie osoby

Nárok na túto finančnú pomoc sa automaticky preskúma, ak dostávate dôchodok, príspevok v invalidite alebo integračný príspevok. Pokiaľ to tak nie je, musíte si sám podať žiadosť na obecný úrad alebo na národný dôchodkový úrad.

Národný dôchodkový úrad (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen, ONP/RVP*) na základe prešetrenia majetkových pomerov žiadateľa a osôb, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti, posúdi, či daná osoba má nárok na poberanie tejto finančnej pomoci.

Dávka nahradzujúca príjem

Žiadosť o náhradu príjmov (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) treba podať starostovi obce, kde je postihnutá osoba evidovaná (v zozname belgických štátnych príslušníkov alebo v cudzincov).

Generálne riaditeľstvo pre osoby so zdravotným postihnutím (*Direction générale Personnes handicapées/Directie-generaal Personen met een Handicap*) zodpovedá za prešetrenie záležitosti z hľadiska administratívneho (prípustnosť, rodinná situácia, podmienky určujúce vznik nároku na poberanie dávky) i z hľadiska zdravotného stavu danej osoby, pričom lekársku prehliadku vykoná posudkový lekár príslušného orgánu alebo určený lekár.

Kapitola XII: Dlhodobá starostlivosť

Kedy máte nárok na dlhodobú starostlivosť?

Na federálnej (vnútroštátnej) úrovni neexistujú žiadne osobitné právne predpisy pre oblasť dlhodobej starostlivosti. Isté dávky sa však stanovujú v právnych predpisoch týkajúcich sa nemocenského a invalidného poistenia a zaručenia dostatočných finančných zdrojov.

Zdravotné poistenie a poistenie pre prípad invalidity

Poistenec v rámci systému zdravotného poistenia (zamestnanci viazaní pracovnou zmluvou a pridružené kategórie), ktorý nie je schopný vykonávať základné činnosti súvisiace s každodenným životom, môže dostávať určité dávky. Tieto peňažné dávky môže dostávať len osoba vo veku od 15 a pol roka do veku odchodu do dôchodku. Okrem toho musí byť splnená aj podmienka, že daná osoba má zníženú schopnosť samostatnej existencie, resp. nedokáže vôbec žiť samostatne. Pomoc sa poskytuje na základe posúdenia jednotlivých prípadov.

Opatrovateľské poistenie (regionálne)

Na úrovni federálnych celkov (flámska komunita) existuje povinný systém sociálneho poistenia, tzv. opatrovateľské poistenie (*Zorgverzekering/Assurance soins*). Pri opatrovateľskom poistení vzniká poistencovi nárok, aby mu opatrovateľská poisťovňa uhradila (vo forme mesačnej dávky) určité náklady spojené s poskytovaním pomoci a služieb, ktoré nemajú zdravotnícky charakter.

S nárokom na opatrovateľské poistenie sa spája povinnosť poistiť sa vo schválenej opatrovateľskej poisťovni a kvalifikačná lehota, počas ktorej musí mať poistenec nepretržite počas piatich rokov bydlisko vo Flámsku alebo v dvojjazyčnom regióne Bruselu.

Okrem toho musí mať daná osoba závažne alebo dlhodobo zníženú schopnosť samostatnej existencie, t. j. jej zdravotný stav si pri vykonávaní základných každodenných činností vyžaduje pomoc príbuzných, priateľov alebo poskytovateľov starostlivosti.

Pre ošetrovateľské poistenie neexistuje dolná veková hranica. Minimálny vek je 25 rokov, no v niektorých prípadoch je možné poberať dávky aj v nižšom veku ako 25 rokov.

Integračný príspevok a príspevok na pomoc starším osobám

Integračný príspevok (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) a príspevok na pomoc starším osobám (*allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*) sú systémy sociálnej pomoci, ktoré sa uplatňujú na základe preskúmania finančnej situácie danej osoby.

Integračný príspevok sa priznáva osobám so zdravotným postihnutím, ktorých vek v čase podania žiadosti je viac ako 21 rokov a menej ako 65 rokov, a ktoré spĺňajú podmienku, že ich schopnosť samostatnej existencie je znížená, resp. vôbec nedokážu žiť samostatne. Integračný príspevok priznáva iba vtedy, ak príjem neprekračuje stanovenú hranicu.

Príspevok na pomoc starším osobám sa priznáva osobám so zdravotným postihnutím od 65 roku veku, pričom daná osoba nie je poberateľom príspevku nahrádzajúceho príjem (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) ani integračného príjmu. Okrem toho musí daná osoba spĺňať podmienku, že jej schopnosť samostatnej existencie je znížená, resp. vôbec nedokáže žiť samostatne.

Aké dávky sa poskytujú?

Zdravotné poistenie a poistenie pre prípad invalidity

V rámci zdravotného poistenia a poistenia pre prípad invalidity možno poberať rôzne vecné dávky, napríklad domácu ošetrovateľskú starostlivosť pre pacientov, ktorí sú vo veľkej miere odkázaní na pomoc iných. Poistenie sa vzťahuje na časť fixných nákladov na túto starostlivosť. Konkrétna výška príspevku sa určuje na základe stavu fyzickej závislosti pacienta. Poskytuje sa aj rezidenčná starostlivosť.

Osoby so zdravotným postihnutím so závislými osobami spĺňajúce podmienky na priznanie pomoci tretej osoby majú nárok na paušálny príspevok vo výške 13,25 EUR na deň.

Opatrovateľské poistenie (regionálne)

Opatrovateľské poistenie sa prostredníctvom peňažnej dávky vzťahuje na pomoc, ktorá nemá zdravotnícky charakter a ktorú poskytujú tretie osoby osobám so zníženou schopnosťou samostatnej existencie v rezidenčnom, semirezidenčnom alebo ambulantnom zariadení.

Pri komunitnej a domácej starostlivosti má dávka fixnú výšku 130 EUR na mesiac. Rovnaká suma sa poskytuje aj v prípade, ak daná osoba žije v príslušnom zariadení s výnimkou bytu s obsluhou.

Pri komunitnej a domácej starostlivosti sa danej osobe predmetná dávka vypláca maximálne počas 36 mesiacov. V prípade rezidenčnej starostlivosti nie je určené maximálne obdobie vyplácania dávok.

Integračný príspevok a príspevok na pomoc starším osobám

Cieľom týchto príspevkov je nahradiť dodatočné náklady vyplývajúce zo skutočnosti, že schopnosť danej osoby samostatne žiť je znížená, resp. daná osoba vôbec nedokáže žiť samostatne. Konkrétna výška príspevku sa vypočíta na základe stanovených paušálnych súm, pričom sa mení podľa kategórie závislosti danej osoby od pomoci iných.

Integračný príspevok (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) sa znižuje o 28 % v prípade, ak daná osoba býva v zariadení, ktoré sa čiastočne alebo v plnej miere financuje z verejných zdrojov.

Príspevky sa vyplácajú v každom období, v ktorom sú splnené podmienky oprávnenosti ich poberania zo zdravotného i administratívneho hľadiska.

Ako získať dlhodobú starostlivosť?

Priznaniu predmetných dávok predchádza posúdenie, či daná osoba potrebuje dlhodobú starostlivosť. Posúdenie stupňa závislosti od starostlivosti sa riadi určitými ukazovateľmi.

Zdravotné poistenie a poistenie pre prípad invalidity

V prípade domácej ošetrovateľskej starostlivosti posudzuje potrebu poberania pomoci zdravotná sestra alebo ošetrujúci lekár. V prípade, ak pomoc poskytuje tretia osoba, príslušné posúdenie vykoná posudkový lekár národného inštitútu zdravotného poistenia a poistenia pre prípad invalidity (*Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité/Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, INAMI/RIZIV*) a lekársky výbor pre posúdenie invalidity.

Opatrovateľské poistenie (regionálne)

Pri komunitnej a domácej starostlivosti príslušné hodnotenie vykoná organizácia poskytujúca odbornú starostlivosť alebo poskytovateľ oprávnený určovať závažnosť a dĺžku trvania stavu zníženej schopnosti žiť samostatne. Stav závislosti od pomoci iných sa doloží potvrdením, ktoré vydá federálna verejná služba pre sociálne zabezpečenie (*SPF Sécurité Sociale/FOD Sociale Zekerheid*), zdravotná poisťovňa, služba pomoci v domácnosti, prípadne (podľa konkrétnej situácie) inštitúcia zodpovedná za vyplácanie prídavkov na deti alebo oprávnená osoba podľa výberu dotknutej osoby alebo jej právneho zástupcu.

Pri rezidenčnej starostlivosti sa stav závislosti od pomoci iných doloží potvrdením o pobyte vo schválenom zariadení.

Integračný príspevok a príspevok na pomoc starším osobám

Zníženie schopnosti žiť samostatne stanovuje určený lekár alebo multidisciplinárna skupina pod vedením generálneho riaditeľstva pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré je súčasťou federálnej verejnej služby pre sociálne zabezpečenie.

Príloha : Užitočné adresy a webové stránky

Zamestnanci

Federálna verejná služba pre sociálne zabezpečenie
Service public fédéral – Sécurité sociale (SPF Sécurité sociale)
Federale Overheidsdienst – Sociale Zekerheid (FOD Sociale Zekerheid)
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/autobus č. 1
1000 Bruxelles/Brussel
<http://www.socialsecurity.fgov.be>

Podrobné informácie o belgickom systéme sociálneho zabezpečenia nájdete na internetovej stránke federálnej verejnej služby – sociálne zabezpečenie: <https://www.socialsecurity.be>

Ako sa prihlásiť do belgického systému sociálneho zabezpečenia

Všeobecný systém sociálneho zabezpečenia pre zamestnancov
Office national de sécurité sociale (ONSS)
Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ)
Landesamt für Soziale Sicherheit (LSS)
Úrad národnej služby pre sociálne zabezpečenie má na starosti vyberanie príspevkov a rozdeľovanie vybraných príspevkov medzi ostatné inštitúcie.

Place Victor Horta/Victor Hortaplein 11
B-1060 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 509 31 11
Fax: (32-2) 509 30 19
E-mail: webmaster@onssrszlss.fgov.be
<http://www.onssrszlss.fgov.be>

Systém sociálneho zabezpečenia pre zamestnancov zamestnaných mimo územia Európskeho hospodárskeho priestoru a Švajčiarska
Office de sécurité sociale d'outre mer (OSSOM)
Dienst voor de overzeese sociale zekerheid (DOSZ)
Amt Für Überseeische Soziale Sicherheit (AÜSS)
Avenue Louise/Louizalaan 194
B-1050 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 642 05 11
Fax: (32-2) 642 05 59
E-mail: info@ossom.fgov.be
<http://www.dosz-ossom.fgov.be>

Dávky sociálneho zabezpečenia: Správa

Priznanie a vyplácanie podpôr a príspevkov riadia špecializované inštitúcie.

Dávky v chorobe, materstve a porovnateľné otcovské dávky, ako aj dávky v invalidite

Všeobecný systém pre zamestnancov

Národný inštitút zdravotného poistenia a poistenia pre prípad invalidity

Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)

Avenue de Tervueren/Tervurenlaan 211

B-1150 Bruxelles/Brussel Tel.: spojovateľka: (32-2) 739 71 11

Fax: (32-2) 739 72 91

Informácie o zdravotnej starostlivosti: Tel.: (32-2) 739 78 00

Informácie o peňažných dávkach v chorobe, materstve alebo otcovských dávkach:

Tel.: (32-2) 739 76 90

<http://www.inami.fgov.be>

<http://www.riziv.fgov.be>

Zoznam všetkých poisťovacích inštitúcií nájdete na internetovej stránke INAMI na nasledujúcej adrese: <http://inami.fgov.be/secure/fr/insurers/contacts/index.htm>

Alliance nationale des mutualités chrétiennes/Landsbond der Christelijke Mutualiteiten:
<http://www.mc.be/www.cm.be>

Union nationale des mutualités neutres/Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen:
<http://www.mutualites-neutres.be/> www.neutrale-ziekenfondsen.be

Union nationale des mutualités socialistes/Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten: <http://www.mutsoc.be/> www.socmut.be

Union nationale des mutualités libérales/Landsbond van Liberale Mutualiteiten:
<http://www.libmut.be/www.mutlib.be>

Union nationale des mutualités libres/Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen: <http://www.mloz.be>

Caisse auxiliaire d'assurance maladie invalidité (CAAMI) — Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (HZIV) — Hilfskasse für Kranken- und Invalidenversicherung (HKIV):

Rue du Trône/Troonstraat 30A

B-1000 Bruxelles/Brussel

Tel.: (32-2) 229 35 62

Fax: (32-2) 229 35 58

<http://www.caami-hziv.fgov.be>

Caisse des soins de santé de la SNCB Holding - Kas der Geneeskundige Verzorging van de NMBS Holding

Rue de France/Frankrijkstraat 85

B-1060 Bruxelles/Brussel

Tel. : (32-2) 526 35 28

Fax : (32-2) 525 35 61

Námorníci

Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins (CSPM)

Hulp- en voorzorgkas voor zeevarenden (HVKZ)

"Maritiem Huis"

Olijfakstraat 1-13

Postbus 1

B-2060 Antwerpen 6

Tel.: (32-3) 220 74 11

Fax: (32-3) 220 74 66

<http://www.hvkz-cspm.fgov.be>

Dávky z dôvodu pracovných úrazov

Fond pre pracovné úrazy
Fonds des accidents de travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)
Rue du Trône/Troonstraat 100
B-1050 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 506 84 11
Fax: (32-2) 506 84 15
E-mail: info@faofat.fgov.be
<http://www.faofat.fgov.be>

Dávky z dôvodu chorôb z povolania

Fond pre choroby z povolania
Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)
Fonds für Berufskrankheiten (FBK)
Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1
B-1210 Bruxelles/Brussel
E-mail: secr@fmp-fbz.fgov.be
<http://www.fmp-fbz.fgov.be>

Podpora pri úmrtí

Úmrtie v dôsledku bežnej choroby alebo úrazu
Národný inštitút zdravotného poistenia a poistenia pre prípad invalidity
Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)
Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)
Pozri vyššie.
<http://www.inami.fgov.be>
<http://www.riziv.fgov.be>

Úmrtie v dôsledku choroby z povolania
Fond pre choroby z povolania
Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)
Fonds für Berufskrankheiten (FBK)
Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1
B-1210 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 22 66 202
deces@fmp-fbz.fgov.be

Úmrtie v dôsledku pracovného úrazu
Fond pre pracovné úrazy
Fonds des accidents de travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)
Rue du Trône/Troonstraat 100
B-1050 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 506 84 92
E-mail: secr@fmp-fbz.fgov.be

Starobné dôchodky a pozostalostné dôchodky

Národný dôchodkový úrad
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)
Tour du Midi/Zuidertoren
B-1060 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 529 30 01 (FR) – (32-2) 529 30 02 (NL) – (32-2) 529 30 03 (DE)
Email: info@rvponp.fgov.be
<http://www.onprvp.fgov.be>
Bezplatná linka (v Belgicku): pondelok – piatok od 8.30 do 12.00 hod. a od 13.00 do 17.00 hod.:
0800 502 56 (FR) – 0800 502 66 (DE) – 0800 502 46 (NL)

Dávky v nezamestnanosti

Národný nezamestnanecký úrad
Office national de l'emploi (ONEM)
Rijksdienst voor arbeidsvoorziening (RVA)
Landesamt für Arbeitsbeschaffung (LfA)
Boulevard de l'Empereur/Keizerslaan 7
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 515 41 11, Fax: (32-2) 514 11 06
Adresy regionálnych pobočiek nájdete na stránke národného úradu pre zamestnanosť ONEM/RVA:
<http://www.rva-onem.fgov.be>

Dávky v nezamestnanosti vyplácajú:
buď verejné orgány:

- *Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage (CAPAC) – Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen (HVW) – Hilfszahlstelle für Arbeitslosenunterstützungen (HFA)* <http://www.hvw-capac.fgov.be>

alebo odborová organizácia:

- Fédération générale du travail de Belgique/Algemeen Belgisch Vakverbond - FGVB/ABVV: <http://www.fgtb.be> / <http://www.abvv.be>
- Confédération des syndicats chrétiens/Algemeen Christelijk Vakverbond - CSC/ACV: <http://www.acv-csc.be>
- Confédération générale des syndicats libéraux de Belgique/Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België - CGSLB/ACLVB: <http://www.cgslb.be> / <http://www.aclvb.be>

Nezamestnanosť s príspevkom firmy

Federálne verejné služby (FPS) pre zamestnanosť, prácu a sociálnu spoluprácu
Service public fédéral (SPF) Emploi et concertation sociale
Federale Overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal Overleg
Rue Ernest Blérot/Ernest Blérotstraat 1
B-1070 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 233 41 11
Fax: (32-2) 233 44 88
E-mail: information@emploi.belgique.be/informatie@werk.belgie.be
<http://www.emploi.belgique.be> / <http://www.werk.belgie.be>

Rodinné dávky a garantované rodinné dávky

Národný úrad pre rodinné prídavky zamestnancov
Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFTS)
Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers (RKW)
Zentralanstalt für Familienbeihilfen für Arbeitnehmer (ZFA)
Rue de Trèves/Trierstraat 70 (postal address) or 9 (reception)
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 237 23 20
Fax: (32-2) 237 23 09
Bezplatná linka: 0800 944 34
<http://www.rkw-onafts.fgov.be>
Všetky inštitúcie poskytujúce rodinné dávky sú uvedené na stránke ONAFTS/RKW:
<http://www.onafts.fgov.be/Fr/Info/Agencies/agencyListNumber.php>

Dávka nahrádzajúca príjem, integračný príspevok a príspevok na pomoc starším osobám

Federálne služby sociálneho zabezpečenia – Generálne riaditeľstvo pre samostatne zárobkovo činné osoby
Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale - Direction générale Indépendants
Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/autobus č. 1
B 1000 Bruxelles/Brussel
Kontaktné centrum
Tel. z Belgicka: 0800 987 99
Tel. zo zahraničia: (32-2) 507 87 99
Fax: (32-2) 509 81 85
E-mail: HandiN@minsoc.fed.be (NL)
E-mail: HandiF@minsoc.fed.be (FR)
<http://handicap.fgov.be>

Zaručený príjem pre staršie osoby

Národný dôchodkový úrad
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)
Tour du Midi/Zuidertoren
B-1060 Bruxelles/Brussel
Tel.: (32-2) 529 30 01 (FR)
(32-2) 529 30 02 (NL)
(32-2) 529 30 03 (DE)
E-mail: info@rvponp.fgov.be

Samostatne zárobkovo činné osoby

Federal social security service – General Directorate for self-employed persons
Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale - Direction générale Indépendants
Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/autobus č. 1
B 1000 Bruxelles/BrusselTel.: (32-2) 528 64 50
Fax (32-2) 528 69 77
E-mail: zelfindep@minsoc.fed.be

Národná poisťovňa pre samostatne zárobkovo činné osoby
Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI)
Rijksinstituut voor de social verzekeringen der zelfstandigen (RSVZ)
6 Place Jean Jacobs/Jan Jacobsplein 6
B-1000 Bruxelles/BrusselTel.: (32-2) 546 42 11
Fax: (32-2) 511 21 53
E-mail: info@rsvz-inasti.fgov.be
<http://www.rsvz-inasti.fgov.be>

Sociálne poisťovne
Zoznam nájdete na nasledujúcej adrese:
http://www.inasti.be/fr/tools/links/insurance_companies.htm